

Koersvast!

Verkiezingsprogramma PvdA Leeuwarden
2010 – 2014

Partij van de Arbeid Leeuwarden

Ook toe aan goed nieuws?

Het is crisis. Landelijk tuimelen politici over elkaar heen. En in Fryslân? Hier gaan we koersvast door. Leeuwarden neemt de komende jaren nóg steviger leiding als Friese hoofdstad. Steeds vaker worden wij als voorbeeld aangehaald in Den Haag. Wij vechten tegen werkloosheid, houden zorg op peil en investeren fors in bouwprojecten en bereikbaarheid. Wij zijn daar trots op. De PvdA kletst er niet over aan de borreltafel of zurig aan de zijlijn; nee, wij nemen onze verantwoordelijkheid met sterke raadsleden en collegeleden. Ook nu staan wij klaar met een sterk team!

De PvdA krijgt keer op keer het vertrouwen van de Liwwadders. Dat vertrouwen pakken wij graag op. Samen met verschillende politieke partijen laten wij sluitende begrotingen zien, pakken wij problemen aan en investeren wij in onze prachtige gemeente. Ook deze crisis gaan wij die koersvastheid bewijzen. Mensen staan altijd centraal. Juist deze periode staan inwoners en vooruitgang centraal. Stemt u 3 maart op de PvdA, dan kiest u ervoor om *bevlogen* door de crisis te gaan en Leeuwarden in ontwikkeling te houden.

100.000 kracht

Bijna honderdduizend inwoners! Honderdduizend talenten! Een enorme kracht. Honderdduizend kansen om iets voor een buurman of –vrouw te betekenen. Dat moet uit jezelf komen. De overheid kan een handje helpen. Ondersteuning geven aan mantelzorgers, vrijwilligers en jongeren, taalmaatjes voor mensen die Nederlands leren, samen voor een veiligere straat zorgen; de mogelijkheden zijn eindeloos. Gewoon iets voor elkaar doen, niet persé groots en meeslepend, eerder kleinschalig en *vol aandacht*.

Daar staat de Partij van de Arbeid voor. Arbeid betekent inspanning van lichamelijke of geestelijke aard. Een partij betekent: gezamenlijkheid. Wij willen schouder aan schouder, samen met u, die inspanning leveren. Inspanning om iedereen een goede plek te geven in het dorp of de wijk. Inspanning om kennis, inkomen en macht voor iedereen toegankelijk te houden. Ongeacht je afkomst, seksuele oriëntatie of geslacht. Spanningen in de samenleving kunnen die basiswaarden uit het oog doen verliezen. Als het aan de PvdA Leeuwarden ligt, zal dat hier niet gebeuren. Naast het op de been brengen van de 100.000 krachten willen wij fors investeren in de buurt.

Kracht in de buurt

Wij willen extra investeren in wijken waar veel mensen wonen die zich onveilig voelen, weinig geld te besteden hebben, veel werkloos zijn en waar buurtbewoners relatief weinig met elkaar omgaan. Wij doen dit samen met bewoners. We begonnen acht jaar geleden al met Achter de Hoven en de Vrijheidswijk, daarna Heechterp-Schieringen en de Mondriaanbuurt in Bilgaard. In de komende periode investeren wij in elk geval extra in de Vlietzone, Valeriuskwartier, Tjerk Hiddes/Cambuursterhoek, Schepenbuurt, Oldegalileën & Bloemenbuurt en Nylân.

Ondernemende kracht

Komende jaren nemen wij veel werk in uitvoering bijvoorbeeld: De Haak, Zaailand en Tweebaksmarkt. We zijn blij dat juist deze projecten in deze tijd in uitvoering komen. Kracht halen wij óók uit onze ondernemers. Grote ondernemers en kleinere

zelfstandigen. Samen zorgen we voor werk én voor een sterke binnenstad; de aantrekkelijkste van Nederland. Alles voor de Liwwadders en Fryslân.

De ambitie vormgeven

0. Hoofdstuk 0
1. Werk & Inkomen en Economische Zaken: houvast en vooruitgang
2. Veiligheid: preventief en streng
3. Zorg en Welzijn: toegankelijk, op niveau en op maat
4. Integratie, Participatie en Emancipatie: meedoen
5. Onderwijs & Ontwikkeling: talenten laten woekeren
6. Stedelijke Ontwikkeling en Dorpen: kwaliteit voorop
7. Sport: Leeuwarders in beweging en talentontwikkeling
8. Kunst, Cultuur, Monumenten: de creatieve stad
9. Milieu, Water en Groen: schoon en inspirerend
10. Bestuur: effectief, zichtbaar en verantwoordelijk

Hoofdstuk 0

DIT IS UW HOOFDSTUK

Wat ontbreekt er in dit verkiezingsprogramma? Wat vindt u belangrijk in uw wijk, dorp en stad? Deze vragen stelden we u de afgelopen maanden. De antwoorden op deze vragen vindt u samengevat in dit hoofdstuk. Natuurlijk konden we niet alles opnemen, maar wel de belangrijkste zaken. Onderstaande punten hoorden we meerdere keren van verschillende kanten. Bijvoorbeeld bij de honderden gesprekken die we van deur tot deur voerden in de Leeuwarder wijken. Ook spraken we met honderden Leeuwarders bij de wijk- en dorpswinkelcentra en in de binnenstad. Verder gaven deskundigen en mensen uit het veld input voor dit hoofdstuk. We presenteren deze lijst nu. Dat betekent natuurlijk niet dat u vanaf heden niet meer met opmerkingen bij ons terecht kunt. Heeft u suggesties voor uw wijk, dorp of stad, neem dan contact met ons op via 06-41486733, hoofdstuk0@pvdaleeuwarden.org, hoofdstuk0.hyves.nl of www.twitter.com/hoofdstuk0.

Gladheidsbestrijding

Veel klachten in de wijken gingen over de gladheidsbestrijding. Sommige mensen durfden afgelopen tijd hun woning niet meer uit. Dat moet anders. Inwoners kunnen vanaf volgende winter zout afhalen op een centraal punt in de wijk. Zo willen we bevorderen dat mensen zelf actie ondernemen om hun stoepje schoon te maken. In de binnenstad viel op dat lokale ondernemers de boel goed aanveegden en veel landelijke winkelketens niet. Dat kan niet: wat ons betreft worden de winkeliers opgeroepen de boel schoon te houden. Dat is niets meer dan goed fatsoen. De PvdA onderzoekt de mogelijkheid om dit af te dwingen in de Algemene Plaatselijke Verordening. Verder willen we van gladheidsbestrijding een werkgelegenheidsproject maken, met onder meer maatschappelijke stages. En het huidige beleid wordt geëvalueerd. In oktober komen we met een nieuw en beter plan.

Isolatie van oude huurwoningen

Met name uit Wytgaard en Wirdum kwamen klachten over achterstallig onderhoud bij huurwoningen. Ook in een aantal Leeuwarder wijken bleek bij onze rondgang dat het onderhoud soms te wensen overlaat. Achterstallig onderhoud zorgt voor enorme energierekeningen: slecht voor milieu en portemonnee. De corporaties zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van woningen, hiervoor houden de corporaties onderhoudsschema's bij. Tijdens gesprekken met bewoners bleek dus dat deze niet altijd juist zijn. De PvdA gaat probleemwoningen daarom zélf inventariseren en de staat van onderhoud aankaarten bij de verantwoordelijke corporatie.

Glazen Huis naar Leeuwarden

Maar uit de gesprekken die we voerden kwamen meer interessante punten. Zo was er het idee om het Glazen Huis van 3FM naar Leeuwarden te halen. Het mes snijdt hier aan twee kanten: we kunnen geld inzamelen voor een goed doel én Leeuwarden landelijk onder de aandacht brengen. De komst van het Glazen Huis zou moeten samenvallen met de oplevering van het nieuwe Zaailandplein.

Ruimtelijke plannen met Boarnsterhim

Tijdens een bijeenkomst van landbouworganisatie LTO in Jirnsum werd geopperd om een gemeenteoerschrijdende structuurvisie te maken voor Leeuwarden en Boarnsterhim. Hierin zou moeten staan waar ruimte is voor landbouw, recreatie, natuur en woningbouw. Ook zou de visie moeten beschrijven wat er in de toekomst in de stad en dorpen staat te gebeuren.

Clustering popinstellingen

Bij het Harmoniekwartier zou een cluster van Leeuwarder popinstellingen kunnen komen, onder meer met poppodium Romein. Dit gebied krijgt de komende jaren al een

kwaliteitsimpuls. Van de Partij van de Arbeid mag het Ruiterskwartier een culturele invulling krijgen. Leeuwarden heeft al verschillende popinstellingen met een Friese of Noordelijke uitstraling binnen de gemeentegrenzen.

MBO-plan

De gemeente gaat met het voortgezet onderwijs, MBO, HBO en bedrijfsleven een school-werk-vrijtijdvisie schrijven. Hierin gaan we steviger inzetten op goede stageplekken. Een tekort aan leer-werkplekken leidt namelijk tot schooluitval bij leerlingen, bijvoorbeeld via voorlichting en invoering van zogenaamde instroomprogramma's. Ook de doorstroom van MBO naar HBO kan beter. Om het uitgaansleven voor MBO-ers aantrekkelijker te maken zijn eigen verenigingen een mogelijkheid. Belangrijk is ook een goede aansluiting tussen scholen en arbeidsmarkt. Er is al genoeg onderzoek gedaan. Nu komt er een praktisch plan van aanpak om de aansluiting te verbeteren.

1. Werk & Inkomen en Economische Zaken: houvast en vooruitgang

Resultaat

Onder leiding van de PvdA is een provinciaal plan Jeugdwerkloosheid opgezet, is het armoedebeleid ruimhartiger geworden, is de instroom in de bijstand beperkt en is de uitstroom bevorderd door maatwerk. Het aantal mensen in de bijstand daalde zeer sterk en steeg in 2009 minder snel dan bij vergelijkbare gemeenten. Een aantal grote projecten zorgt ervoor dat er werkgelegenheid bij komt: o.a. Zaailand, Tweebaksmarkt en De Haak. Er is veel gelobbyd voor nieuwe bedrijven. Maar ook bestaande bedrijven zijn door de gemeente ondersteunt bij bijvoorbeeld uitbreiding (o.a. CJIB en bedrijventerreinen). Provinciale afspraken voorkomen dat verschillende gemeenten elkaar beconcurreren. Er zijn noordelijke afspraken gemaakt over de spreiding van rijksdiensten, voor Leeuwarden heeft dit o.a. geleid tot het behoud van het Gerechtshof. Starters zijn geholpen door begeleiding, goedkope kantoren en startsubsidies.

Perspectief

Wij zorgen voor 1000 extra werkplekken in Leeuwarden. De gemeente faciliteert groei in werkgelegenheid, toegang tot onderwijs en minimum inkomen. Werk vormt de motor tot integratie en participatie en is van belang voor economische zelfstandigheid. Daarom moeten zoveel mogelijk Leeuwarders aan het werk; juist in deze tijd. Wij staan hiervoor! Geïnspireerd op het Plan Jeugdwerkloosheid, komt er een Plan van de Arbeid voor de gemeente Leeuwarden. Hierin worden alle groepen betrokken: jongeren, ouderen, mensen met een beperking, mensen die zich inzetten voor vrijwilligerswerk. Het is frustrerend te zien dat mensen die graag willen werken, telkens worden afgewezen en tegelijkertijd gedwongen worden door te solliciteren. Hierop moet speciaal maatwerk komen (minimaal 100 plaatsen om eigen re-integratie hulp in te schakelen). Werk is niet voor iedereen weggelegd en er zijn mensen die van een minimum moeten rondkomen. Ons armoedebeleid blijft overeind, juist in deze tijd. Toerisme, watertechnologie en investeren in het MKB zijn de top drie economische kansen voor Leeuwarden. Daarnaast gaan we voor groei en in het bijzonder behoud van de bestaande werkgelegenheid in de gemeente. Er wordt actief wervingsbeleid gevoerd voor het aantrekken van bedrijven en diensten van buiten Leeuwarden. Eenpitters (ZZP) zijn vaak extra kwetsbaar. Als gemeente ontwikkelen we beleid om zelfstandigen te ondersteunen. De gemeente geeft het voorbeeld: 50 stageplekken voor MBO, 10 plekken voor jongeren met een arbeidshandicap, 15 leerwerkplekken voor langdurig werklozen.

Actiepunten:

- Nutteloze sollicitatietrainingen en langdurige trajecten bij reïntegratiebureaus worden afgeschaft. Regie ligt bij de persoon zelf en bij een begeleider vanuit het werkplein. Dit horen vaste, positief ingestelde en ondernemende coaches te zijn.

- Ons armoedebeleid blijft overeind deze periode! Uitgangspunt blijft dat mensen zelf hun best doen hun situatie te veranderen. Als dat niet lukt, helpen wij.
- Opstellen Plan van de Arbeid met ondernemers, instellingen, overheid, onderwijs en werkzoekenden.
- We gaan onderzoeken waar en hoe vrijwilligerswerk omgezet kan worden in betaald werk.
- Vrijwilligerswerk kan zorgen voor een snelle terugkeer op de arbeidsmarkt: vrijwilligerswerk met behoud van uitkering moet daarom in ieder geval mogelijk zijn.
- Iedereen tot 27 jaar die zich meldt voor welke uitkering dan ook, wordt binnen twee maanden bemiddeld naar werk, school, een zorgtraject of een combinatie hiervan.
- Fraudebestrijding en handhaving staan hoog op de agenda om de solidariteit als basis van de sociale zekerheid overeind te houden.
- De vele stichtingen, particulier initiatieven, instellingen e.d. die zich met armoedebestrijding bezighouden komen onder de regie van de gemeente regelmatig bijeen om kwaliteit te handhaven, efficiënter te (samen)werken en kennis uit te wisselen.
- Mensen die langer dan drie jaar van een minimaal inkomen rond moeten komen, krijgen extra steun (langdurigheidstoeslag).
- Met de woningbouwcorporaties worden nog stevigere afspraken gemaakt om huurachterstanden en huisuitzettingen tegen te gaan.
- MKB krijgt meer gemeentelijke aandacht; juist in crisistijd is dit cruciaal. Het project Impuls voor de Binnenstad komt in uitvoering. Hiermee willen we de aanloopstraten (Kelders, Oosterstraten, St. Jacobstraat, Voorstreek, Kop Nieuwestad) versterken: leegstand voorkomen, branchering en de loop erin houden.
- Een MKB coördinator gaat contacten versterken met winkeliersverenigingen, individuele MKB'ers, onderwijs en evenementen. Belangrijk is om verschillende delen van de binnenstad meer smoel te geven samen met de MKB'ers (branchering). Schatting is dat 10 tot 20 procent van de MKB'ers op of onder het bestaansminimum leven. Hun economische veerkracht en toekomstkansen moeten worden verbeterd. ZZP'ers worden hierin expliciet meegenomen.
- Wij beschermen het ondernemersklimaat. Grootschalige detailhandel concentreert zich uitsluitend op de daarvoor aangewezen gebieden en wordt alleen toegestaan als het een aanvulling vormt voor het winkelaanbod in de binnenstad.
- Er worden provinciale afspraken gemaakt om te voorkomen dat (ongewenste) grootschalige winkelformules zich elders in de provincie gaan vestigen.
- De PvdA-ambitie is dat het centrum van Leeuwarden 'binnenstad van het jaar' wordt.
- Leeuwarden wordt een nóg aantrekkelijker vestigingsplaats voor bedrijven. Naast de verbeterde bereikbaarheid betekent dit het realiseren van bedrijventerreinen en kantoorlocaties op voorraad. Wij gaan door met het verbeteren van bestaande bedrijventerreinen en kantoorlocaties.
- Leeuwarden biedt ruimte aan starters, wij realiseren kleine ruimtes en willen het eenvoudiger maken een bedrijf aan huis te starten.

- De dienstverlening aan ondernemers wordt verder gedigitaliseerd zodat de gemeente altijd bereikbaar is voor informatie, vergunningverlening en melding van calamiteiten.
- De glasvezelring van Leeuwarden wordt, naast de realisatie van een draadloos internet netwerk voor minimaal de binnenstad, uitgebreid tot fiber-to-the-home aansluitingen.
- Bij grootschalige openbare werken is een BLVC-toets (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie) verplicht. Projectbegrotingen dienen een post te bevatten voor uitvoering van de maatregelen die nodig zijn om deze toets te doorstaan. Voor ondernemers die veel schade leiden door de uitvoering van openbare werken stelt de gemeente een financieel vangnet beschikbaar.
- Leeuwarden is marktstad. Met de weekmarkt wordt gekeken naar een definitieve standplaats. Wij willen in overleg met de standhouders kijken of de markt weer terug moet naar het Wilhelminaplein of een andere locatie. Uitgangspunt daarbij zijn de reeds gemaakte afspraken en ervaringen van de standhouders.
- Citymarketing en toerisme krijgen een prominente plek. Fryslân Marketing trekt toeristen naar Fryslân, wij sluiten hierop aan door aantrekkelijke citytrips te laten ontwikkelen samen met ondernemers. Daarbij richten wij ons óók op zakelijk toerisme: congresstad Leeuwarden krijgt vorm.
- Leeuwarden biedt met z'n duizenden afgestudeerde HBO'ers en MBO'ers per jaar een geweldig arbeidspotentieel voor talloze bedrijven en instellingen. Wij willen ons sterker profileren als de stad van kennis en talent.
- De vliegbasis blijft één van de grootste werkgevers van de stad met meer dan 1000 fte en is zodoende van groot belang, zeker in deze economisch onzekere tijd. Omwonenden zijn bezorgd over geluidshinder rondom de aanschaf van de JSF. Ondanks dat de gemeente Leeuwarden daar niet over gaat, maar de Tweede Kamer, zal de Leeuwarder PvdA de ontwikkelingen van de aanschaf kritisch blijven volgen. Wij blijven, zoals de afgelopen periode, bevorderen dat onze Tweede Kamerfractie in nauw contact blijft met de omwonenden.

2. Veiligheid: preventief en streng

Resultaten

De PvdA heeft ervoor gezorgd dat het Meldpunt Overlast van de gemeente meer bekendheid heeft gekregen, waardoor het aantal meldingen is gestegen en meer overlast veroorzakende situaties zijn aangepakt. De wijkagent is teruggekomen, waardoor bewoners dichtbij huis met vragen en/of problemen terecht kunnen. De aansturing van de gemeentelijke Stadswachten is gewijzigd en de handhavingkwaliteit is verbeterd. In de binnenstad is verzaamd toezicht ingesteld, het preventief fouilleren gecontinueerd en er heeft een uitbreiding plaatsgevonden van cameratoezicht in het uitgaansgebied. Inwoners worden door burgernet en OK-punten (meldpunten overlast in de stad, bijvoorbeeld in cafés) geholpen en uitgedaagd zelf een steentje bij te dragen aan een veilige stad.

Perspectief

De straat is van ons allemaal. Veiligheid op straat en in het openbaar vervoer is een basisrecht. Bevordering van veiligheid zonder aandacht voor preventie is zinloos. En een beetje aanpakken en een beetje handhaven helpt tegengaan van hufferig gedrag en criminaliteit niet. Handhaven moet scherp en is een samenwerking tussen gewone bewoners en professionals. Hoewel Leeuwarders aangeven zich veiliger te voelen in eigen wijk, zijn de criminaliteitscijfers niet voor alle delicten gedaald. De PvdA wil daarom de komende jaren inzetten op het verminderen van overlast en een verdere daling van de criminaliteitscijfers voor de gemeente Leeuwarden.

Actiepunten:

- Samenwerking tussen gemeente, politie, huiseigenaren, verhuurders en welzijnsinstellingen waardoor overlast in wijken snel en effectief aangepakt kan worden.
- inzet sociale teams om overlast in wijken te voorkomen, via de sociale teams kunnen buurtbewoners elkaar aanspreken op ongewenst en storend gedrag.
- investeren in de openbare ruimte, tegengaan van verloedering, voldoende en goed werkende openbare verlichting.
- harde aanpak van overlast veroorzakende hangjongeren in wijken, sluitende aanpak bestaande uit een intensieve niet vrijblijvende samenwerking tussen scholen, jeugdzorg, reclassering, politie en justitie.
- er zijn goede voorzieningen voor jongeren. Het jongerenwerk krijgt waar nodig een impuls. Jongeren die dreigen af te glijden, wordt duidelijk gemaakt dat criminaliteit maatschappelijk niet wordt getolereerd. De weg naar een eerlijke carrière wordt gestimuleerd via rolmodellen uit eigen kring. De familie van jongeren met problemen moet actief betrokken worden bij het zoeken naar een oplossing.
- de gemeenteraad houdt toezicht op de prioriteitstelling van de politie. De burgemeester rapporteert regelmatig in de raad over het functioneren van de

wijkagent, criminaliteitscijfers, structurele overlastsituaties, jeugdcriminaliteit, cameratoezicht en preventief fouilleren.

- Mensen werken beter dan camera's. Camera's worden ingezet voor opsporing en uitsluitend als er geen alternatieven zijn met een beter resultaat.
- extra toezicht en controle in de binnenstad, met name in de avond en nacht met als doel het inperken van gewelddadige criminaliteit en overlast;
- verstevigen platformfunctie horeca, politie en gemeente om geweld en overlast in de nachtelijke uren in te perken;
- Ex-gedetineerden uit de gemeente Leeuwarden krijgen intensieve begeleiding, het zogenaamde nazorgprogramma wordt gecontinueerd. Een dergelijk programma wordt juist ook voor jonge criminelen verplicht gesteld.
- geweld in welke vorm dan ook wordt niet getolereerd. De problematiek van geweld achter de deur wordt aangepakt. Het meldpunt huiselijk geweld signaleert situaties zodat justitie onmiddellijk in kan grijpen. Professionals die achter de deur komen, zijn extra alert op huiselijk geweld. Wachtlijsten moeten weggewerkt worden.
- Fietsendiefstal moet aangepakt worden. Dit willen wij onder meer bereiken door fietsenstallingen in de binnenstad en het vergroten van de animo om fietsen te registreren.
- Samen met onderwijsinstellingen wordt een werk/leerproject 'openbare beveiliging' gestart.

3. Zorg en Welzijn: toegankelijk en op maat

Resultaten

De soepele invoering van de lokale zorgwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, stond centraal. We hebben ervoor gezorgd dat mantelzorgers ondersteuning krijgen, huishulp kwalitatief zeer goed geregeld is (in tegenstelling tot de onrust die ontstond in vele gemeenten) en dat hulpmiddelen om langer mee te kunnen doen in de samenleving bleven bestaan. Belangrijk daarbij is het langer thuis kunnen wonen voor ouderen: we hebben de ontwikkeling van woonservicezones gestimuleerd en ons ingezet voor goed functionerende sociale teams.

Perspectief

De PvdA vindt het belangrijk dat in crisistijd niet bezuinigd wordt op de kwaliteit van de zorg. Onze voorzieningen blijven overeind staan! Iedereen in Leeuwarden doet mee en kan meedoen. De zorggebruiker blijft in Leeuwarden centraal staan. Wij willen meer aandacht voor ouderen in eenzaamheid, mensen met meervoudige problemen en vrijwilligerswerk. Iets doen voor een ander moet normaal zijn in Leeuwarden. Sociale veiligheid in de eigen omgeving creëer je met elkaar. We willen minimaal 1000 extra mensen stimuleren die via vrijwilligerswerk, klussen en iets doen voor de burens, meebouwen aan een sociaal veiliger Leeuwarden. Nog meer dan nu willen wij dat zorg in de wijk zichtbaar is. Dit kan bijvoorbeeld door de wijkverpleegkundigen in de wijk terug te krijgen.

Actiepunten:

- Investeren in een preventief volksgezondheidsbeleid blijft belangrijk om ervoor te zorgen dat er geen gezondheidsverschillen tussen arm en rijk ontstaan. Preventie door voorlichting en programma's en het toegankelijk houden van voorzieningen zijn daarbij uitgangspunten.
- In kleinschaligheid zit de kans om welzijn en zorg te verbeteren. In de Leeuwarder wijken en dorpen verbindt de gemeente als sterke regisseur zorg- en welzijnsinstellingen, wooncorporaties en zorgondernemers. Gerichte samenwerking leidt tot vraaggerichte, verstandige en efficiënte zorg op maat. Omkeer 2.0 in Bilgaard werken wij als goed voorbeeld uit voor heel Leeuwarden (= zelf richting geven aan zorg via informatietechnologie thuis en met hulp van specialisten).
- Wij kiezen in de thuiszorg voor goede ondersteuning, kleinschalig én met persoonlijke aandacht door 1 professional (niet 4 specialisten die 10 minuten langs komen). Welke zorg heeft iemand nodig om lang en prettig in zijn vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen is altijd het uitgangspunt. Het inschakelen van informele zorg rondom de cliënt is voor zijn of haar welzijn van groot belang. We onderzoeken of het mogelijk is wijkverpleegkundigen in bepaalde wijken terug te krijgen.
- Bij aanbestedingen in de zorg sturen wij op kwaliteit van de zorg, keuzevrijheid van de klant, goed opgeleide zorgverleners en fatsoenlijk werkgeverschap. Een goede klachtenbehandeling- en registratie, goed opgeleide en beloonde

werknemers, Als goed opdrachtgever betalen wij voor deze zorg de passende uurlonen. Wij beschermen alfahulpen in de zorg.

- Wij zorgen voor mantelzorgers: daar waar wij kunnen ondersteunen wij hen met informatie, cursussen, kinderopvang of persoonlijke aandacht.
- Goede zorg begint met goede informatie: voor iedereen vindbaar, in klare taal, gericht (lokaal/wijk) advies.
- Onder het motto: "Een Oogje Hebben Voor Elkaar" gaan we inzetten op meer vrijwilligerswerk. We willen graag minstens 1000 extra mensen die wat voor een ander doen. Dit bevorderen we door met instellingen, bedrijven en individuele Leeuwarders afspraken te maken. Burgerschap staat centraal de komende jaren. Door de crisis zal het beroep op vrijwilligerswerk groter worden, daarnaast stijgt in crisistijd het aantal mensen dat vrijwilligerswerk wil doen. Deze kansen gaan wij volop gebruiken.
- Wij brengen het thema eenzaamheid bij ouderen onder de aandacht bij instellingen, zodat een deel van de nieuwe vrijwilligers hierop ingezet kan worden.
- Om individuen en gezinnen met heel veel verschillende problemen te helpen, blijven we inzetten op de sociale teams, waar allerlei instellingen met elkaar communiceren en oplossingen bedenken voor de doelgroep. Regie betekent voor de gemeente ook het inzetten van doorzettingsmacht als samenwerking niet vanzelf gaat.
- Deregulering is juist in de zorg belangrijk. Mensen mogen niet in aanraking komen met verstikkende, onnodige regelgeving. De stofkam gaat door de regels de komende jaren.
- Naast welzijn van mensen, is welzijn voor dieren ook belangrijk. Inmiddels hebben verschillende gemeenten een dierenwelzijnnota. Leeuwarden deed daartoe een aanzet. Wij willen daar nogmaals naar kijken.
- Huisdiereigenaars dienen aangesproken te worden indien zij hun dieren slecht behandelen.
- Leeuwarden vergoedt de diensten van de dierenambulance voor dode dieren zonder eigenaar. Daarnaast vinden wij dat gewonde dieren zonder eigenaar ook goede zorg verdienen.

4. Integratie, Participatie en Emancipatie: meedoen

Resultaten

Leeuwarden is altijd een stad geweest van mensen met verschillende achtergronden. Leeuwarders van alle achtergronden moeten meedoen in de samenleving. Sámen; het is geen eenrichtingsverkeer. Taalbeheersing en werk zijn de motoren van integratie. Niet vrijblijvende inburgeringprogramma's bevatten in Leeuwarden deze onderdelen. Daarnaast hebben wij meer mensen van niet-westerse afkomst kunnen overtuigen om deel te nemen aan taalcursussen en te gaan werken. Spanningen in de Antilliaanse gemeenschap hebben ertoe geleid dat wij extra programma's op handhaving en preventie hebben gezet. Vooral bij Antilliaanse jongeren is dit succesvol gebleken. Wij hebben onze ontevredenheid over het functioneren van het Multicultureel Centrum op de Voorstreek geuit en zijn een verbetertraject gestart. Inzet op ontmoeting tussen verschillende culturen (allochtoon en autochtoon) heeft tot veel extra activiteiten in de buurt geleid. Wij zijn door het rijk aangewezen als "voorloper gemeente" voor homo-emancipatie en hebben als gemeente het initiatief genomen mee te varen op de GayPride om zo provinciaal de discussie over geweld tegen homo's op scholen en acceptatie van homo's in het algemeen aan te wakkeren.

Perspectief

Rolmodellen uit verschillende groepen inspireren! Goed geïntegreerde Nederlanders met niet-westerse afkomst, succesvolle jongeren en vrouwen. Die rolmodellen vinden en hun verhaal communiceren is een speerpunt. Wij bevorderen dat nieuwkomers Leeuwarder willen, kunnen én mogen zijn. Dat betekent dat onze waarden en normen op iedereen van toepassing zijn. Iedereen levert een actieve bijdrage. Discriminatie in het uitgaansleven en op de arbeidsmarkt wordt met kracht bestreden. Vrouwenemancipatie is een blijvend aandachtspunt. Actief bevorderen dat vrouwen op gezaghebbende posities functioneren is een speerpunt. Daarnaast blijft hulp aan prostituees die dat vak gedwongen uitoefenen belangrijk en wordt huiselijk geweld tegen vrouwen en meisjes krachtig aangepakt. Hoewel homoseksualiteit in Leeuwarden breed geaccepteerd is, zijn er kringen die beslist nog niet zover zijn, zoals in de sportwereld, de ouderenzorg, sommige culturele en religieuze minderheden en een deel van de pubers. De emancipatie van homo's in deze kringen wordt waar nodig en mogelijk gestimuleerd. Mensen met een functiebeperking moeten volwaardig mee kunnen doen in Leeuwarden. Toegankelijkheid van overheidsgebouwen is een blijvend aandachtspunt. Daarnaast moet de toegang tot werk en scholing bewaakt worden. Dat geldt ook voor basisscholen waar kinderen met een functiebeperking normaal mee moeten kunnen doen.

Actiepunten:

- We zetten het Project Rolmodel op. Het zoeken, vinden en communiceren van verhalen zijn de bouwstenen van het project.
- Waarden en normen maken onderdeel uit van inburgeringtrajecten. Normaal meedoen in de Leeuwarder samenleving. We dagen mensen uit meer deel te nemen aan inburgeringtrajecten.
- Jonge ouders die de Nederlandse taal niet goed beheersen worden extra uitgedaagd aan taalcursussen deel te nemen, zodat zij hun kinderen beter kunnen begeleiden bij hun schoolloopbaan.
- Tien procent van de Leeuwarders zijn functioneel analfabeet. Er komt een actieplan analfabetisme in 2010 dat dit probleem aanpakt.
- Het Multicultureel Centrum wordt geleid door een stevige projectleider die de bijdrage van het centrum aan integratie in Leeuwarden bewaakt en bevordert. De banden met de wijken worden aangehaald. Op termijn is een apart centrum overbodig, omdat integratieprogramma's en –activiteiten door de hele stad georganiseerd worden. Als het goed gaat met de ouders, gaat het goed met haar kinderen: er is extra aandacht voor de emancipatie van vrouwen.
- Relevante beleidsplannen van de gemeente moeten getoetst worden op hun effect op emancipatie, bijvoorbeeld bij sport, welzijn en onderwijs.
- Leeuwarden geeft actieve steun aan maatschappelijke organisaties die strijden voor gelijke rechten van homoseksuelen. Leeuwarden meldt zich aan voor de Roze Zaterdag en wordt een stad waar homo's zich niet bedreigd voelen. Homo-emancipatie op scholen voor Middelbaar Onderwijs en ROC's is daarbij een speerpunt.
- Met besturen van verzorgingshuizen worden afspraken gemaakt over bestrijding van discriminatie.

5. Onderwijs & Ontwikkeling: talenten laten woekeren

Resultaten

In de afgelopen periode hebben we ingezet op brede basisscholen. Op een brede school is meer aandacht voor de ouders, sport, welzijn en cultuur. Extra aandacht kregen voortijdig schoolverlaters en het slechte luchtklimaat op scholen. Samen met ROC's zijn traineplaatsen bedacht en ontwikkeld, waar VMBO'ers en MBO'ers werken en leren kunnen combineren. Deze vorm van het creëren van kansen voor een kwetsbare groep in de samenleving is landelijk overgenomen. De toename van buitenlandse studenten in Leeuwarden is gunstig voor de uitstraling van Leeuwarden als studentenstad. Studenten zijn een belangrijke impuls voor de levendigheid op straat en in de horeca.

Perspectief

We gaan steviger inzetten op de ontwikkeling van kinderen via het onderwijs. De PvdA Leeuwarden stelt een Plan van Ambitie op. Onderzoek wijst uit dat Friese kinderen minder goed scoren op school, niet door gebrek aan talent, maar door een gebrek aan ambitie. Hoewel ambitie in geen geval levensvreugd kan bepalen, vinden wij wel dat kansen benut moeten worden. Wat de PvdA betreft gaan wij daarom vanuit Leeuwarden netwerken van talent instellen om dit probleem aan te pakken. Al op jonge leeftijd willen wij aandacht voor gezondheid, taal, sport en cultuur op school. Daarnaast willen we de overgangen tussen VMBO en MBO en HBO bevorderen door met onderwijsinstellingen plannen te ontwikkelen. Ervaring is al opgedaan in het Jeugdwerkloosheidplan. Om Leeuwarden als kennisstad te versterken komt er duidelijk beleid op de samenhang onderwijs en arbeidsmarkt. Wij zien dat werkgevers te weinig betrokken worden bij het onderwijs. Er moet meer kruisbestuiving ontstaan dat is goed voor de kwaliteit van het onderwijs én goed voor de doorstroom van studenten. Tot slot staan wij positief tegenover de ontwikkeling van een University Campus. Hier kunnen studenten academisch onderwijs volgen. Wat ons betreft wordt een beperkt aantal programma's aangeboden die de huidige HBO-structuur en economische structuur bevorderen: wij zijn de gemeente van de toegepaste kennis.

Actiepunten:

- Ten behoeve van werkende ouders, kinderen en leraren in het basisonderwijs wordt de ontwikkeling van de verlengde schooldag gestimuleerd. Hierbij wordt er een pedagogisch programma ontwikkeld, waarbij het bioritme van kinderen leidend is. Naast de reguliere lessen maken sport, cultuur, techniek én vrije tijd deel uit van het programma. Deze kunnen door de leerkracht gegeven worden, maar ook door bijvoorbeeld sportleraren of cultuurmedewerkers. Jongerenwerkers participeren in het concept om vroeger te signaleren en beter te helpen. Kinderen gaan naar school van 8.30 uur tot 17.00 uur.

- In Leeuwarden gaan kinderen, arm en rijk, wit en zwart, beperkt of niet, samen naar school. Basisscholen, ook in het bijzonder onderwijs, moeten daarom onderling afspraken maken over het toelatingsbeleid.
- Peuterspeelzalen en kinderopvang integreren tot één voorziening, met behoud van kwaliteit en identiteit. De gemeente neemt hierin de regie.
- De onderwijsinspectie heeft in Leeuwarden zeer zwakke en zwakke basisscholen gesignaleerd. In 2014 mogen er geen zeer zwakke basisscholen meer zijn en moet het aantal zwakke scholen met vijftig procent afgenomen zijn. Op lange termijn moeten alle scholen goed zijn.
- Er zijn nog steeds schoolgebouwen waar kinderen niet het beste uit zichzelf kunnen halen. In 2014 zijn er geen scholen meer met een slechte binnenkwaliteit, of er is voor scholen waar de leeromgeving onder de maat is een plan van aanpak om de problemen op te lossen.
- Voor een deel van de jongeren die in de problemen komen werken de hulpinterventies niet. Voor deze jongeren moet constante, goede zorg komen in plaats van korte interventies van veel verschillende organisaties.
- Jongeren verlaten nog steeds hun school voortijdig. Wij willen voortijdig schoolverlaten een sterke positie geven in het jongerenloket. Wij spreken af met de MBO's en andere instellingen hoe we dit nog effectiever kunnen doen.
- Per jaar stromen 100 mensen extra door van MBO naar HBO. De drie HBO-instellingen trekken deze ambitie samen met Gemeente en MBO's.
- De koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt versterkt. De gemeente gaat hier beleid op maken.
- Alle organisaties hebben een maatschappelijke rol. Bijvoorbeeld grote sportclubs kunnen zorgen voor rolmodellen en projecten om beter gedrag te stimuleren.
- We waken er voor dat de veiligheid binnen scholen gewaarborgd blijft in samenwerking met schoolbesturen en jongerenwerk.
- De huisvesting van (internationale) studenten blijft een aandachtspunt. Met de scholen willen we het aantal kamers op orde en betaalbaar houden en de overlast van studenten in de wijken verminderen. De ontwikkeling van de studentenhuysvesting bij de Kenniscampus draagt hier mede toe bij.
- Er komt een gemeentelijke visie op de samenhang onderwijs en arbeidsmarkt.
- De Kenniscampus van Hbo-instellingen groeit uit tot dé kernlocatie voor hoger beroepsonderwijs van Noord-Nederland. We willen de groei van het aantal studenten verder stimuleren. Een minimum van 20.000 wordt aangehouden.
- De provincie investeert samen met de gemeente in academisch onderwijs dat in ieder geval aansluit bij kennisvelden waar Leeuwarder instellingen nu al in voorop lopen: water, toerisme, duurzaamheid/energie, gaming, architectuur, MKB.
- Academisch waterinstituut Wetsus is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een Europees topinstituut, de komende jaren zet deze groei wat ons betreft op mondiale schaal door.

6. Stedelijke Ontwikkeling en Dorpen: kwaliteit voorop

Resultaten

Leeuwarden heeft fors gebouwd in alle prijsklassen tot wel 700 woningen per jaar. Van studentenwoningen tot woonservicezones voor ouderen en van koopwoningen tot huurwoningen. Zo is gestart met het nieuwe stadsdeel Zuidlanden. Hier wonen inmiddels de eerste mensen in het dorpse Techum. Kenmerkend is intimiteit van de wijk en de kwaliteit van de woningen. Met de dorpen bestaan goede, frequente contacten. Daarnaast zijn we gestart met ontwikkeling van het Zaailand en andere delen van de stad. De afgelopen periode heeft de PvdA gehamerd op een versnelde uitvoering van wegenbouwprojecten rond de stad Leeuwarden. Belangrijkste infrastructurele component hierbij is de Haak, de verbinding van de Wâldwei met de A31 bij Marssum. Verder zijn de afgelopen periode fietspaden verbeterd, is er op verzoek van de PvdA extra stallingsruimte bij het station gerealiseerd en beschikt Leeuwarden over frequent stadsvervoer in alle windrichtingen.

Perspectief

De komende jaren zal de Haak in uitvoering gaan, de PvdA vindt het van belang dat de gemeentelijke werken (westelijke invalsweg, Drachtstercomplex, etc.) hier zo snel mogelijk bij aansluiten. De PvdA is voorstander van de voorrangssituatie voor fietsers bij rotondes, maar staat open voor aanpassingen die eventueel naar voren komen in de evaluatie, als deze in het kader van een vlotte doorstroming van het verkeer noodzakelijk blijken. De binnenstad blijft goed bereikbaar voor auto's, maar de PvdA is geen voorstander van veel blik op straat in de monumentale binnenstad. Parkeergarages dienen daarom zowel in uitstraling als prijs aantrekkelijk te zijn. Leeuwarden blijft voor elk segment zorgen dat er voldoende aanbod van woningen is. Het ingezette beleid waarbij een accentverschuiving heeft plaatsgevonden naar bouwen in het duurdere segment, maar tegelijk ook het op peil houden van de voorraad goedkope huur- en koopwoningen, wordt voortgezet. In prestatieafspraken met de corporaties moet voor het bestaande woningbestand vooral aandacht zijn voor de kwaliteit van de woning en energiebesparende maatregelen. Daarnaast moeten nieuwe projecten gebaseerd zijn op duurzaam bouwen.

Actiepunten:

- Recreatiegebieden moeten toegankelijk en veilig zijn, vooral voor wandelaars. Er komt een wandelnotitie. Groene Ster, Leeuwarder bos, Froskepôle, Potmarge, sportgebied Nylân en Kalverdijkje, zijn voorbeelden waar wandelaars goed terecht kunnen.
- Goed en frequent openbaar vervoer, lokaal, regionaal en nationaal. De regelmatige intercityverbinding met de Randstad moet blijven bestaan.
- Stadsbussen passen qua formaat bij de Leeuwarder binnenstad en rijden op een duurzame/biobrandstof.
- De gemeente gaat samen met schoolbesturen aan de slag om waar dit nog nodig is de verkeersveiligheid rond scholen te verbeteren.

- Verkeersonveilige knelpunten moeten inzichtelijk gemaakt worden en waar nodig aangepast, zodat er een verkeersveilige situatie ontstaat.
- Wij willen de toegangswegen en de rondweg van Leeuwarden een kwaliteitsimpuls geven: een einde aan rommelige uitstraling en het zogenaamde 'woud aan borden' en in stedenbouwkundig opzicht kwalitatief betere invalspoorten voor de stad.
- Er komt een nieuwe bewaakte fietsenstalling in de binnenstad.
- Leeuwarden wordt 'fietsstad' van het jaar, fietspaden zijn comfortabel, snel en veilig.
- De Haak om Leeuwarden wordt eindelijk aangelegd, gemeentelijke infrastructuur sluit hier zo snel mogelijk op aan. Speciale aandacht voor het kruisingsvrij maken van fietsers voor de grotere wegen door ongelijkvloerse oplossingen zoals bij het Oostergoplein, ondersteunt de aandacht voor leeuwraden fietsstad.
- De pleininrichting van het Zaailand staat op de agenda. Wij willen jarenlange frustratie over een verkeerd ingericht plein voorkomen. Het wordt een levendig horecaplein met groen en water waar het goed toeven is. Het Oldehoofsterkerkhof heeft zich daarnaast reeds bewezen als geschikte evenementenlocatie.
- Naast het Zaailand is het gebied Harmoniekwartier een aandachtspunt. Een ontwikkeling in dit gebied moet de culturele functie versterken in samenhang met de horeca van het gebied.
- De Tweebaksmarkt is inmiddels vol in ontwikkeling. Met een nieuw hotel/congrescentrum en nieuwe horeca is het een interessant verblijfsgebied geworden. Zeker gezien de nabijheid van de Blokhuispoort heeft het gebied veel potentie. Indien de University Campus van de grond komt, zal dit gebied een ideale locatie kunnen vormen voor eventuele vestiging. Tot definitief helder is wat het Rijk met de Blokhuispoort wil, zullen wij bevorderen dat het gebouw in gebruik is bij cultuurmakers, (jonge)ondernemers, kunstenaars en een platform kan bieden voor producties en evenementen.
- Het gebied Bij De Put is volop in ontwikkeling. Een aantal panden is inmiddels opgeknapt. Er worden ontwikkelscenario's ontwikkeld om te kijken naar een combinatie van cultuur, wonen en werken in het gebied.
- Bij alle werken die de gemeente uitzet, worden afspraken met de aannemer gemaakt over het in dienst nemen van langdurig werklozen.
- Leeuwarden heeft dorpen die over heel vitale gemeenschappen beschikken. Groei van de dorpen is mogelijk, passend bij hun aard en schaal. Het dorpse karakter is daarbij het uitgangspunt. In het geval er na een herindeling meer dorpen bij komen hecht de PvdA zeer aan het onderhouden van goede contacten met dorpsbelangen; wij streven ernaar dat zij kunnen beschikken over eigen middelen voor het realiseren van lokale voorzieningen.
- De komende periode wil de PvdA het wijkopbouwwerk structureel gaan financieren. Opbouwwerk op dorp-, wijk- en buurtniveau zorgt voor een stevig fundament en sociale cohesie tussen bewoners.
- We investeren extra in een aantal wijken. Echter, ook op straatniveau kan een aantal zaken uit de hand lopen. Een tijdige interventie voorkomt veel ellende. Bijvoorbeeld een aantal straten in Camminghaburen Noord en Huizum West.
- De PvdA wil dat corporaties actief aan de slag gaan met het faciliteren van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Wat houdt dat in, CPO?

Potentiële kopers verenigen zich in een kopersvereniging en worden zelf opdrachtgever van hun eigen nieuwbouw – of renovatieproject.

- Wonen gaat bij de PvdA niet alleen om de bouw voor huizen maar ook om aandacht voor zorg, welzijn, vrijetijdsbesteding en veiligheid in de leefomgeving.
- Bij nieuwbouw streeft de PvdA naar het zoveel mogelijk realiseren van energiebesparende bouw, waardoor uiteindelijk de woonlasten verminderen.
- Leeuwarden moet er alles aandoen om zoveel mogelijk te profiteren van de extra rijksinvesteringen in duurzame renovatie van bestaande bouw.
- De PvdA wil dat er eisen worden gesteld aan de fysieke kwaliteit en de architectonisch kwaliteit van nieuwbouwwoningen.
- De PvdA wil bij het maken van de prestatieafspraken met de wooncoöperatie meer aandacht voor levensbestendig bouwen.
- De PvdA wil een korte en efficiënte evaluatie met alle partners van de woon servicezones, om daar waarnodig het beleid bij te stellen en aan te passen aan nieuwe inzichten.
- Voor de PvdA moeten de afspraken in het woonplan “Eltsenien syn Hûs actueel gevolg worden (monitoren) en daar waar nodig bijgesteld in de halfjaarlijkse rapportages. Het Woonbeleid is niet een star maar een dynamisch proces, zeker in de huidige tijd en ook voor de aankomende tijd. Leidend voor de PvdA blijft dat er voor diversiteit, verscheidenheid en kwaliteit gekozen wordt.

7. Sport: Leeuwarders in beweging en talentontwikkeling

Resultaten

Wij hebben geïnvesteerd in de sportinfrastructuur. Om te zorgen dat onze sportgebieden er beter bij liggen hebben wij veel geld geïnvesteerd in kunstgras, de aanleg van nieuwe voorzieningen en opknappen van bestaande accommodaties. Dit heeft ertoe geleid dat het sportbeleid naar een volgende fase kan. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk Leeuwarders in beweging zijn, hebben we sportprogramma's opgezet in diverse wijken, op scholen en voor speciale doelgroepen zoals: ouderen, vrouwen en kinderen.

Perspectief

Wij willen dat onze sportgebieden verder ontwikkeld worden door gebiedscoördinatoren, die actief met de verenigingen programma's opzetten samen met onderwijsinstellingen en welzijnsinstellingen. Sport is duidelijk meer dan bewegen alleen. Het is leuk! En goede sportaccommodaties dragen bij aan een aantrekkelijk woonklimaat. Een levendige stad kan niet zonder aansprekende sportevenementen. Het gaat ook over waarden en normen, grenzen verkennen, sport kan ingezet worden om integratie en persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.

Zonder goede begeleiding, komen dit soort programma's nauwelijks tot stand. Om bewegen op scholen te bevorderen wordt ingezet op combinatiefunctionarissen. Iemand die vanuit school contact zoekt met verenigingen op sport en cultuur gebied, om kinderen in contact te brengen met sport en cultuur. Nu de basis op orde is, is het tijd om actiever met topsport aan de slag te gaan in Leeuwarden. Topsport inspireert andere mensen om ook te gaan sporten en daarnaast moet een hoofdstad goede talentenprogramma's hebben voor haar topsportende inwoners.

Actiepunten:

- Er komt een nieuw sportbeleid. Uitgangspunten zijn: effectief gebruik maken van bestaande sportgebieden, talentontwikkeling inclusief topsport bevorderen, versterken samenwerking sport-cultuur-onderwijs-welzijn en versterken samenwerking evenementen sport-cultuur-recreatie&toerisme.
- Sportverenigingen hebben het steeds moeilijker. Door samenwerking (krachten bundelen) kunnen deze waardevolle verbanden blijven bestaan. Bijvoorbeeld samenwerking op de jeugdafdeling en gezamenlijke administratie. De BV Sport krijgt opdracht hieraan te werken.
- We willen professionalisering en samenwerking tussen sportverenigingen bevorderen. Bijvoorbeeld door middel van een gemeentelijk sportloket met informatie over wet- en regelgeving, goede voorbeelden, maar ook twee keer per jaar een sportnetwerkbijeenkomst voor verenigingen en private partijen met clinics en kennisthema's.
- Wij willen onze sportaccommodaties op orde houden. Wij zetten in op concentratie van sportaccommodaties, het liefst in combinatie met andere

functies (zorg, onderwijs, bedrijven). Een sportregisseur / gebiedsregisseur stuurt op samenwerking tussen verenigingen om betere accommodaties voor meer mensen te realiseren.

- Als regisseur op het gebied van sport bevordert de gemeente de mogelijkheden voor sporten en bewegen voor iedereen, met daarbij ook de inzet van bedrijven en organisaties zoals: wooncorporaties, zorgverzekeraars, zorginstellingen, scholen en kinderopvang. De gemeente legt verbindingen met de eigen beleidsterreinen en stimuleert en faciliteert initiatieven vanuit de samenleving.
- Sportaccommodaties en –wedstrijden maken Leeuwarden aantrekkelijk om te wonen en bezoeken. Daarom is het van belang dat sport en onze sporters een belangrijke plaats krijgen in de communicatie: er komt een gemeentelijke sport-internetsite met informatie over alle verenigingen, een competitiekalender en evenementenoverzicht. Sportevenementen (extra aandacht voor de zomermaanden) worden extra gestimuleerd.
- In gemeentelijke (sport)kantines is een royaal aanbod van gezond voedsel aanwezig.
- Jaarlijks wordt een sportfeest georganiseerd en zetten wij onze sporters in het zonnetje.
- We zetten in op het aan het bewegen krijgen van ouderen.
- Ook zetten we in op sport voor jongeren. De tarieven van gemeentelijke accommodaties voor jeugd worden verlaagd om sporten betaalbaar te maken. Verenigingen ontvangen via het minimabeleid een vergoeding voor de contributie van kinderen van minder draagkrachtige ouders.
- Sport in de wijken vindt plaats via speciale beweegprogramma's en de sportveldjes (Cruyff Courts, Kraijcek Playgrounds, andere veldjes) blijven in stand. Er is ook voldoende ruimte voor speeltuinen en speelplekjes om zo bewegen dicht bij huis te bevorderen. Scholen en de kinderopvang worden ingezet om ook na school bewegen te stimuleren.
- Er komt een topsporthal in de Zuidlanden of bij het WTC. Wij vinden dat ijs belangrijk is in Leeuwarden. De ontwikkeling van een nieuwe IJshal wordt ondersteund. Openlucht zwembaden zijn leuk in de zomer, maar zeer kostbaar. Wij verwachten dat een zwembad in deze periode een financiële brug te ver is. Verbeteren en toegankelijk houden van waterspeelplaats Potmarge en de Groene Ster is realistischer.
- Om Leeuwarden IJsstad verder te promoten onderzoeken wij In combinatie met recreatie & toerisme of de binnenstadsgrachten in de winter bevroren kunnen worden of, indien dit niet het geval is, er een grote openlucht ijsbaan in de Zuidlanden ontwikkeld kan worden.
- Wij zijn voor een verhuizing van Cambuur naar WTC. Het versterkt de functies van WTC én ontlast de wijk waar het stadion nu staat. Jammer is dat de binding met de wijk verdwijnt, maar met een promotie op stapel, zal ook het aantal risicowedstrijden toenemen. De huidige locatie is dan niet geschikt.
- De PvdA wil twee grote sportevenementen uitbouwen tot landelijke evenementen.

8. Kunst, Cultuur, Monumenten: de creatieve stad

Resultaten

De PvdA heeft de afgelopen periode met haar eigen cultuurnota laten zien te durven investeren in het creatieve klimaat van Leeuwarden. Er is een impuls gegeven aan het Fries Straatfestival en het Noordelijk Filmfestival. Daarnaast is er meer budget voor kleinere festivals en theatergezelschappen, zoals jeugdtheater, geregeld. De PvdA heeft het voortouw genomen in de realisatie van kwalitatief hoogwaardige kunst in de openbare ruimte, maar er ook voor gezorgd dat cultuur de wijken in gaat zodat iedereen in contact kan komen met kunst, theater, muziek. Cultuur brengt Leeuwarders bij elkaar en zorgt voor een aantrekkelijk en dynamisch woon- en werkklimaat. Het Fries Museum krijgt een nieuw onderkomen aan het Zaailand en ook het Filmhuis zal op die locatie de kans krijgen te groeien. Alle gemeentelijke monumenten zijn geïnventariseerd en we hebben een regeling in het leven geroepen die particulieren stimuleert hun monumentale pand op te knappen.

Perspectief

Een creatieve stad is volgens ons een stad waar mensen willen wonen, werken en recreëren. Creativiteit zorgt voor inspiratie, het culturele klimaat van Leeuwarden kan zo gezien als een aanjager functioneren voor de lokale economie. De PvdA ziet in de ambities van de provincie culturele hoofdstad van Europa in 2018 te worden kansen om extra impulsen te geven aan creatief Leeuwarden. De komende jaren wil de PvdA het cultuurbeleid continueren en inzetten op het verder versterken van het culturele klimaat in de gemeente Leeuwarden. Juist voor kinderen is cultuur belangrijk. Onze prachtige monumenten blijven Leeuwarders inspireren en toeristen verbazen. Wij gaan door met de stimuleringsregeling en brengen monumentale gebouwen en objecten nog beter in beeld, ook bij de toerist.

Actiepunten:

- Kinderen komen op school in aanraking met cultuur. Hiervoor zijn mensen aangesteld en gekoppeld aan scholen. Onze ambitie is om 12 mensen in Leeuwarden activiteiten op te laten zetten om kinderen op school te laten sporten en cultuur te laten beleven.
- Kunst en cultuur liggen op straat. Wij zien graffiti als een kunstvorm die zowel op stads- als wijkniveau toegankelijke kunst op kan leveren.
- De Harmonie heeft prachtige voorstellingen in het pluche. Dat is belangrijk! Daarnaast moet de Harmonie ook op straat zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld op het Waagplein of in een wijk. Kunst en cultuur in de wijken brengen is een uitdaging voor alle instellingen van Leeuwarden.
- Experimentele kunst daagt uit en zorgt voor vernieuwing, de PvdA wil kunstenaars kansen bieden zich te vestigen in Leeuwarden en hier nieuwe ideeën uit te werken.

- Leeuwarden blijft evenementenstad. Het Noordelijk Filmfestival, Het Fries Straatfestival, maar ook het bevrijdingsfestival hebben provinciale en landelijke uitstraling: dit wil de PvdA blijven bevorderen en uitbouwen. Reeds bestaande en eventuele nieuwe evenementen moeten aan elkaar gekoppeld worden om zo de nadruk te leggen op het verbindende: de stad Leeuwarden.
- Bibliotheken zijn laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, wij stimuleren bibliotheken in het verder uitwerken van moderniseringsplannen ten behoeve van het behouden van klanten.
- Budgetten voor het opknappen en beheren van monumentale panden moeten gehandhaafd blijven. Verpaupering staan wij niet toe.
- De profilering van Leeuwarden Cultuurstad kan en moet beter, met name als het gaat om evenementen.
- Op koopzondagen willen wij dat de culturele instellingen de deuren openen, een podium bieden voor bezoekers van de stad. Er moet toegewerkt worden naar bruisende Culturele Zondagen. Daarnaast verdient een betere culturele programmering gedurende het toeristisch hoogseizoen meer aandacht.
- Leeuwarden krijgt wat ons betreft een eigen 'museumnacht'.
- Culturele activiteiten moeten goed op elkaar afgestemd worden. Hiervoor dient de door de PvdA ingestelde 'cultuurmakelaar' als aanjager.
- De PvdA wil de dat eigen producties, van Friese en Liwwadder bodem, blijven bestaan. Dit willen wij onder meer bewerkstelligen door de jeugdtheaterschool te stimuleren zich om te vormen tot een zogenaamde 'productiehuis'.
- Leeuwarden dient een volwaardig poppodium te houden, de Academie voor Popcultuur vormt een belangrijke aanvulling op het culturele klimaat van stad en provincie.
- Vakopleidingen in gaming, film/fotografie, muziek en (jeugd)theater zijn belangrijk voor het culturele klimaat en verbinden van jongeren en cultuur. Wij blijven dit stimuleren.
- De Groeneweg verandert zowel fysiek als programmatisch in de Allee van Allure, met monumenten en belangrijke instellingen als de Oldehove, Tresoar, het HCL, Princessehof, Afuk en het Natuurmuseum.
- De gemeentelijke kunstcollectie, ondergebracht bij het HCL, dient op orde gebracht te worden.
- Gemeentelijke regels moeten versoepeld worden, voor zover dit mogelijk is, om drempels voor culturele activiteiten weg te nemen.
- De Leeuwarder poëzietableaus moeten (weer) een prominente rol gaan vervullen; Leeuwarden dient haar bekendheid als poëziestad wat de PvdA betreft nieuw leven in te blazen.
- Wij willen dat de gemeente actief beleid voert om het Liwwadders en Fries te gebruiken in haar uitingen.

9. Milieu, Water en Groen: bewust schoner

Resultaten

We hebben ervoor gezorgd dat de gemeente meer werk maakt van het groen. Met de komst van het instituut Wetsus voor watertechnologie, is water steviger op de kaart komen te staan in Leeuwarden. In samenwerking met Wetsus en de andere kennisinstellingen hebben we meer werkgelegenheid kunnen creëren. Veel startende ondernemers op het gebied van watertechnologie hebben zich in Leeuwarden gevestigd en met de plannen voor een watercampus wordt dit alleen maar groter.

We hebben stevig ingezet op duurzame mobiliteit. We zijn begonnen met het investeren in fietsverkeer in Leeuwarden, daarna hebben we de ontwikkeling van aardgas gedreven auto's gestimuleerd door o.a. een aardgaspomp neer te zetten in samenwerking met het bedrijfsleven. Deze ontwikkeling zorgde voor meer gebruik van deze schonere brandstof.

Perspectief

Leeuwarden blijft inzetten op haar voorbeeldfunctie op het gebied van milieu en duurzaamheid. We helpen de markt een handje om bijvoorbeeld het gebruik van elektrische voertuigen te bevorderen. Verder stimuleren wij de ontwikkeling van bedrijvigheid in watertechnologie. Groen in en om de stad blijft ook deze periode een aandachtspunt. Maar ook ongewenst groen: onkruid. Het beheer van openbaar groen kan beter.

Actiepunten:

- Beheer openbare ruimte. Groenvoorzieningen zijn schoon, heel en veilig. Er moeten meer bankjes in de openbare ruimte komen; die worden zodanig geplaatst dat er een ontmoetingsplaats voor bewoners ontstaat.
- Intensivering groenbeleid, langs belangrijke verkeerswegen wordt het groenonderhoud opgevoerd zodat een net straatbeeld ontstaat.
- Samen met wijkbewoners werken aan een groenbeheerplan per wijk, waarbij ook de inzet van vrijwillige 'groenbeheerders' meegenomen wordt.
- Energiekosten zijn onnodig hoog in slecht geïsoleerde huizen. Die kosten moeten naar beneden. Projecten om aan woningisolatie te doen en om energiemaatregelen te nemen, leveren werkgelegenheid op en bespaart geld voor de bewoner. Die projecten blijven we doen en gaan we vergroten.
- Wij zien in duurzaamheid een combinatie van een schoon milieu en economische kansen. Duurzame bedrijvigheid is stabiele bedrijvigheid. Voor Leeuwarden liggen in het aantrekken van duurzame bedrijven enorme kansen die benut moeten worden.
-
- Wij willen het gebruik van de fiets in Leeuwarden stimuleren. Goede fietspaden en stallingvoorzieningen in de binnenstad zijn concrete uitwerkingen hiervan.
- Leeuwarden streeft er wat ons betreft naar de meest duurzame stad van Nederland te worden.

- PvdA wil het groen in de stad behouden, uitgangspunt is: wat groen is, blijft groen. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan hier van afgeweken worden, en dan ook uitsluitend indien volledig gecompenseerd wordt.
- De PvdA wil geen planontwikkeling meer toestaan, als niet direct bij de eerste ontwerpen van de plannen ook een groenontwikkelingsplan is gemaakt.
- De PvdA wil in 2011 een evaluatie van de “groen” compensatieregeling, en deze daar waar nodig aanscherpen.
- De PvdA wil in de loop van 2010 een specifieke compensatieregeling bij bomenkap.
- Naast behoud en goed beheer van bomen (soms is kap noodzakelijk voor goed beheer) wil de PvdA ook toevoeging van bomen en de ontwikkeling van nieuwe parken.

10. Bestuur: effectief, zichtbaar en verantwoordelijk

Resultaten

De Partij van de Arbeid heeft een lange bestuurlijke traditie in Leeuwarden. Wij staan voor een degelijk financieel beleid, betrouwbaarheid en passende ambities om de stad goed in ontwikkeling te houden. Dit alles met een sociaal gezicht. Inmiddels hebben wij veel economische pieken en dalen meegemaakt. Deze ervaring is juist in de komende periode relevant. Wij werken graag samen. Niet alleen met de partijen die de Leeuwarder Raad rijk is, maar juist ook met andere gemeenten en de provincie.

Perspectief

Onder meer door rijkskortingen op het gemeentefonds verwachten wij forse bezuinigingen te moeten plegen in de komende jaren; wij gaan dat niet uit de weg. Heroriënteren op basis van ideologische uitgangspunten kan ook verfrissend werken. De Leeuwarder staat hierbij voorop. Ons armoedebeleid wordt niet afgebroken en aan basiszorg wordt niet getornd. Wij willen starten met een heroriëntering op de rol van de overheid als regisseur. Slim en anders organiseren met een focus op wat noodzakelijk is, is het motto. Gebruik maken van de vergrijzing met een natuurlijke uitstroom van ruim 100 ambtenaren biedt bedreigingen (kennis verdwijnt), maar zeker ook kansen. We gaan daarnaast kijken naar het zelf uitgeven van gronden en de mogelijkheden in de duurzame energiemarkt om inkomsten te verhogen. Tot slot kijken wij eventueel naar het versoberen en temporiseren van plannen. Uitgangspunt is dat wij bij lokale lasten de inflatieontwikkeling volgen.

Actiepunten:

- Er wordt verder geïnvesteerd in digitale dienstverlening. Er wordt een nieuwe website gelanceerd die aan de moderne eisen voldoet en de Leeuwarder helpt om zaken met de gemeente te doen.
- We laten een plan opstellen om de prioriteiten van het Collegeprogramma (waarbij onze inzet het PvdA verkiezingsprogramma is) uit te laten voeren met minder mensen. Externe inhuur wordt beperkt en we maken gebruik van de ruimte die de vergrijzing biedt.
- Evenementen op het gebied van sport, recreatie & toerisme en cultuur komen wat de gemeente zelf betreft onder één aansturing om zo verspilling te vermijden en focus aan te brengen.
- Uiteraard blijven we aansturen op een sluitende meerjarenbegroting.
- Wij willen op basis van gelijkwaardigheid in gesprek blijven met omliggende gemeenten over samenwerking en mogelijke herindeling/fusie.
- De Leeuwarder PvdA in de lopende discussie over bestuurlijke inrichting van Fryslân van de provincie dat zij snel en actief de regiefunctie oppakt, daarbij recht doende aan de positie van de Friese hoofdstad.
- Leeuwarden werkt samen met andere gemeenten op het gebied van ICT en waar mogelijk andere bedrijfsvoeringstaken, om zo meer met minder middelen te kunnen uitvoeren.

- De PvdA blijft inzetten op deregulering, onnodige gemeentelijke regels worden geschrapt. Via een KAFKA-knop kunnen ambtenaren en Leeuwarders aangeven welke regels overbodig zijn, irritant zijn of slimmer kunnen.
- In een samenleving die steeds meer lijkt te versplinteren wordt burgerschap en gemeenschapszin des te belangrijker. De gemeente werkt actief aan versterking van burgerschap zowel via nieuwe digitale vormen als via serieuze inspraakprocedures. De gemeente past consequent de tien spelregels toe die de Nationale Ombudsman voor burgerparticipatie heeft ontwikkeld.
- Er komen veel signalen binnen over onduidelijke klachtenafhandeling. We gaan een Gemeentelijke Ombudsman instellen. Deze functie is zichtbaar en onafhankelijk. Bemiddeling staat centraal.